



# DEFENSIEKRANT

NUMMER 5  
7 MAART 2013

## Blijvende band met krijgsmacht



Foto Sgt Ruud Mol, AVDD

**DEN HAAG** Met het aanvaarden van de troon op 30 april neemt de Prins van Oranje afstand van zijn actieve militaire status. De hechte band tussen het Koningshuis en de krijgsmacht blijft echter bestaan. 'Ik zal als Koning mijn trots voor Defensie onverminderd tonen, in woord, daad en ceremonieel.'

» Lees verder op pagina 3

## KONINKLIJK BEZOEK BRONBEEK

**ARNHEM** Koningin Beatrix heeft vorige week het Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen en Museum Bronbeek bezocht. Ze deed dat ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan. De vorstin sprak met bewoners, personeel en vrijwilligers.

Beschermvrouwe van Bronbeek Beatrix, bekeek de jubileumexpositie over 150 jaar Bronbeek aan. Ze deed dat in

gezelschap van minister Jeanine Hennis- Plasschaert van Defensie. Schrijver Laurens van Aggelen bood

Hare Majesteit zijn jubileumboek 150 jaar Koninklijk Bronbeek aan. In dit werk beschrijft hij onder meer de relatie

tussen Bronbeek en het Koninklijk Huis. Die band begon met Koning Willem III. Hij schonk zijn landgoed aan de Staat om er een tehuis voor oud-militairen van te maken. Bronbeek biedt zorg en inwoning aan vijftig veteranen van de Nederlandse krijgsmacht en het voormalig Koninklijk Nederlands-Indisch Leger. Het bijbehorende museum beheert een omvangrijke collectie militaire relikwieën uit Nederlands-Indië en van het KNIL. Tentoonstellingen en educatieve activiteiten geven een historisch beeld van Nederlands koloniale verleden. Veteranen en oudgedienden houden jaarlijks herdenkingen bij de verschillende monumenten op het landgoed, waaronder het KNIL-monument of het monument voor Japanse vrouwenkampen en het monument Koninklijke Landmacht.

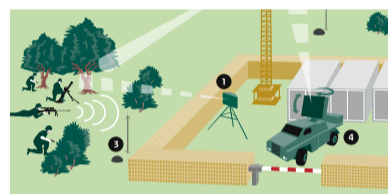
» Lees meer op pagina 7



**4** Bemanning Hr. Ms. De Ruyter succesvol in jacht op piraten



**5** Oefenen in Arizona



**6** Militairen krijgen extra paar 'oren en ogen'



**8** Opvarenden speedboot gereed

## Oorlogs-herinneringskruis voor oud-commando

**PRETORIA** In bijzijn van familie, vrienden en bekenden heeft oud-commando korporaal Herman Gobetz (89) het Oorlogsherinneringskruis en de Gesp voor Bijzondere Krijgsverrichtingen 'Arnhem – Nijmegen – Walcheren' uitgereikt gekregen. De ceremonie vond plaats in Fort Klapperkop, Pretoria, Zuid-Afrika. De oud-strijder was het eremetaal in 1950 toegekend, maar van uitreiking was nooit iets gekomen.

### RECHT

Daarin kwam op zaterdag 2 maart verandering. Toen overhandigde commandant Korps Commandotroepen, kolonel Jan Swillens, de heer Gobetz de onderscheidingen waarop hij al zo lang recht had.

Dat zijn niet alleen het Oorlogsherinneringskruis en de Gesp voor Bijzondere Krijgsverrichtingen, maar ook nog vijf zogenoemde Engelse Campaign Medals: de 1939-1945 Star, de Birma Star, de French-Germany Star, de Defense en de Victory Medal.

» Lees verder op pagina 7

## Landmachtmedaille postuum uitgereikt aan reservist

**HAVELTE** Reserve-majoor der Cavalerie Remko Radius heeft op 25 februari postuum de Landmachtmedaille ontvangen. Luitenant-kolonel Ernest Wiersma, hoofd nationale operaties van 43 Gemechaniseerde Brigade reikte op de Johannes Postkazerne in Havelte het ereteken uit aan mevrouw Wendy Zwart, partner van de vorig jaar overleden majoor. Wiersma roemde de gedrevenheid waarmee Radius zijn taken vervulde. De reservist maakte deel uit van de groep Veiligheidsofficieren IJsselland. Daarnaast was hij actief lid van het Cavalerie Ere-Escorte. De Landmachtmedaille werd in 2002 ingesteld om langdurige operationele dienst te belonen.

## Nieuwe korpscommandant landmachtreservisten

**DEN HAAG** Kolonel Gerard van der Thiel is 1 maart 2013 benoemd tot korpscommandant reservisten. In die functie is hij verantwoordelijk voor alle reservepersoneel van de Koninklijke Landmacht.

“Slimmer gebruik maken van de capaciteiten van reservisten. Dat is het idee achter de nieuwe functie”, zegt Van der Thiel. De Afdeling Reservisten Aangelegenheden (ARA, Staf Commando Landstrijdkrachten) was al verantwoordelijk voor het personeelsbeheer van de landmachtreservisten. Na de reorganisatie van Staf CLAS komt ARA te vervallen. De CLAS-specifieke taken verhuizen dan naar het nieuwe Korpsbureau Reservisten, onder aanvoering van de nieuwe korpscommandant. Voor die stoel is bewust gekozen voor een reservist. Van der Thiel: “Doordat ik zelf reservist ben, weet ik wat onder de mensen leeft. Tevens heb ik daardoor een voorbeeldfunctie.”

## Bemanningen mijnenjagers gedecoreerd

**DEN HELDER** Zo'n honderd bemanningsleden van de mijnenjagers Hr. Ms. Haarlem, Middelburg en Vlaardingingen hebben vorige week de NAVO-medaille ontvangen voor deelname aan operatie Unified Protector voor de kust van Libië.

De schepen namen in 2011 deel aan de NAVO-operatie. De jagers patrouilleerden om het wapenembargo te handhaven en de vaarwegen mijnenvrij te houden. De Nederlandse schepen lokaliseerden en vernietigden drie mijnen en een torpedo in de Libische kustwateren. Hr. Ms. Haarlem en Middelburg zijn als gevolg van de reorganisatie inmiddels uit de vaart genomen.

### AANLOOPROUTE

Net als zijn kleinere broertje op het land is een zeemijn een sluipmoordenaar die slachtoffers maakt”, sprak commandant Zeestrijdkrachten vice-admiraal Matthieu Borsboom. “Met een bootje, vliegtuigje of duikers is een drukke verkeersroute makkelijk te verstoren. Projecteer je dat beeld op de aanlooproute naar de haven van Rotterdam dan dringt de ernst van de situatie tot je door.”

# Minister brengt bezoek aan Cariben

**WILLEMSTAD** Minister Jeanine Hennis-Plasschaert en Commandant der Strijdkrachten generaal Tom Middendorp hebben deze week een werkbezoek aan de Benedenwindse Eilanden Aruba, Bonaire en Curaçao gebracht. De bewindsvrouw liet zich uitgebreid voorlichten over de Koninklijke Marine en de Kustwacht in het Caribisch Gebied.

Het werkbezoek begon op Curaçao waar de bewindsvrouw onder meer sprak met Daniel Hodge, minister president van het eiland. Commandant der Zeemacht in het Caribisch Gebied brigadegeneraal der mariniers Dick Swijgman informeerde de minister over de werkwijze van de marine en kustwacht in de regio én de

lopende counterdrugoperaties. Ook was er een uitgebreide rondleiding over de basis en een gesprek met vertegenwoordigers van de landmachtcompagnie. Het onderhoudspersoneel kwam ook aan bod, evenals de bemanning van Hr. Ms. Pelikaan. Het ondersteuningschip verleent momenteel militaire

hulp aan het door droogte geteisterde Saba. Op Marinierskazerne Suffisant maakte Hennis kennis met miliciensopleiding. Op Aruba volgde een ontmoeting met gouverneur Fredis Refunjol en premier Mike Eman. Ook sprak zij op de Marinierskazerne Savaneta met zeesoldaten van de 32ste

Infanteriecompagnie. Deze eenheid staat permanent gereed voor orkaan-noodhulp in het Caribisch gebied. De bewindsvrouw sloot haar werkbezoek af op Bonaire. Daar had ze onder meer bilateraal overleg met waarnemend gezaghebber Peter Silberie en rijksvertegenwoordiger voor de BES eilanden, Wilbert Stolte. Tot slot brachten Hennis en Middendorp een bezoek aan de marechausseebrigade.

■ foto's: PETER BIJPOST



Links: Het ondersteuningschip Hr. Ms. Pelikaan wordt ingezet voor militaire hulp aan het droge Saba. Rechts: Minister Hennis Plasschaert voerde met een doorsnee van het personeel een gesprek.

## Defensie vervangt MAG en .50

**DEN HAAG** De krijgsmacht krijgt nieuwe mitrailleurs. De middelzware MAG 7.62 mm en de zware mitrailleur Browning .50 plus bijbehorende nachtkijkers en snelrichtmiddelen worden vervangen.

De wapens dateren uit de jaren vijftig en zestig en hebben het einde van hun technische en economische levensduur bereikt. In totaal betreft de aanschaf 2940 mitrailleurs, 1203 snelrichtmiddelen en 855 nachtkijkers. In 2017 moeten die zijn geleverd. Het project kost tussen de vijftig en honderd miljoen euro. De eisen voor de nieuwe wapens zijn gelijk aan die voor de huidige systemen. Zo moeten de middelzware wapens tot zeshonderd meter effectief zijn en de zware tot twaalfhonderd. Over de opvolgers is nog niets bekend.

### 38 KILO

Defensie gebruikt ondersteunende kleinkaliberwapens voor operationele taken, voor zelfverdediging en nabijbeveiliging. Door zijn gewicht van 38 kilo is de zware variant alleen gemonteerd op voer-, vaartuigen en vanaf helikopters te gebruiken. De middelzware uitvoering wordt ook door uitgestegen personeel gedragen. Beide wapens zijn bij alle operationele commando's en het Commando DienstenCentra in gebruik.



## Slag in de Javazee herdacht

**DEN HAAG** In de Kloosterkerk te Den Haag is bij de bel van het destijds gezonken marineschip Hr. Ms. De Ruyter afgelopen woensdag de Slag in de Javazee herdacht. Het was op die dag exact 71 jaar geleden dat meer dan duizend marinemensen het leven lieten.

Een van de overlevenden van de zeeslag en oud bemanningslid van Hr. Ms. Witte de With, de heer Van Zeeland legde samen met nabestaanden in de kerk een krans. Ook de zoon van schout-bij-nacht Doorman, Theo, was bij de herdenking aanwezig. De herdenking werd

georganiseerd door de Stichting Karel Doorman Fonds. Deze club is in 1944 opgericht om financiële steun te bieden aan (oud-)militairen van de marine en hun nabestaanden, die door oorlogs- of dienstomstandigheden financieel afhankelijk zijn geworden.

Bij de Slag in de Javazee probeerde een geallieerd eskader onder commando van schout-bij-nacht Karel Doorman vergeefs een Japanse invasievloot te stoppen die op weg was naar Java, het grootste eiland van Nederlands-Indië. Een ruim zeven uur durend gevecht eindigde kort voor middernacht met de dramatische torpedering van de kruisers Hr. Ms. Java en Hr. Ms. De Ruyter.

Deze strijd ter zee wist de invasie maar met een dag te vertragen. De bemanningsleden die het treffen overleefden, ondergingen ruim drie jaar ontberingen in Japanse krijgsgevangenenkampen.

## P&O-informatie op één pagina

**DEN HAAG** Alle informatie op het gebied van P&O is verzameld op een speciale intranetpagina. Deze is bestemd voor Defensiemedewerkers, leidinggevenden en P&O'ers en is overzichtelijk weergegeven aan de hand van tien hoofdthema's.

De informatie helpt u met antwoorden op vragen en geeft inzicht in uw rechten en plichten. Ook staat er in hoe de rolverdeling tussen medewerkers, leidinggevenden en P&O-adviseurs is. Ook een wegwijzer voor het

BOP-portaal, P&O-Selfservice, P&O-Selfservice/DIDO (of Defensieformulieren) staat erin. Als u informatie mist of onduidelijk vindt, kunt u dat aangeven via Contact DC HR onder de rubriek 'Meer informatie' of het

e-formulier 'Contact DC HR/DCIOD' links onderaan de startpagina P&O.

### WEGWIJZER

De startpagina is toegankelijk via het vraagteken rechtsonder op de P&O-selfservice (BOP-portaal), maar ook via het Defensieportaal onder het nieuwe tabblad 'Personeel'. Op de homepage van de startpagina P&O is onder 'Meer informatie' (rechterkolom) de personeelspocket beschikbaar, een wegwijzer voor de startpagina P&O.

## Nederlanders hebben positief beeld veteranen

**DEN HAAG** Nederlanders hebben een positief beeld van veteranen en associëren hen met kenmerken als plichtsgetrouw, behulpzaam, moedig, dapper en trots. Dat blijkt uit het jaarlijks onderzoek van het Veteraneninstituut en Blauw Research dat onlangs is gepresenteerd.

Uit het onderzoek onder duizend Nederlanders blijkt ook dat het vertrouwen in de krijgsmacht toeneemt. Sinds 2009 was er een daling. Driekwart van de Nederlanders acht de krijgsmacht 'beslist nodig'. De waardering die Nederlanders hebben voor veteranen van verschillende oorlogen en vredesmissies loopt uiteen. Acht op de tien

geeft aan (zeer) veel waardering te hebben voor militairen die recent zijn ingezet in de strijd tegen piraterij voor de kust van Somalië.

### ARBEIDSMARKT

De waardering voor Indië- en Nieuw-Guinea-veteranen is gedaald tot ongeveer 55 procent. Voor veteranen

van de overige voorgedragde missies in Libanon, Srebrenica, Irak en Afghanistan heeft ongeveer tweederde van de respondenten (veel) waardering.

Bijna een derde van de deelnemers aan het onderzoek gunt veteranen een voorkeurspositie op de arbeidsmarkt. 43 procent vindt militaire uitzendingen van toegevoegde waarde op de arbeidsmarkt en vier op de tien Nederlanders zou als werkgever graag jonge veteranen in dienst hebben.

» Vervolg van pagina 1

# ‘Ik ben trots op onze krijgsmacht wier inzet bijdraagt aan de veiligheid en welvaart van ons land’

**DEN HAAG** Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Willem-Alexander wordt 30 april ingehuldigd als Koning der Nederlanden. Een bijzonder moment voor het hele land en zeker ook voor de Nederlandse krijgsmacht. De hechte verbondenheid tussen haar en het Koningshuis bestaat al eeuwen, maar voor het eerst sinds 1849 krijgen we weer een koning die als militair heeft gediend.

Deze bijzondere gelegenheid heeft een aantal consequenties. Als aanstaand staatshoofd doet de Kroonprins na bijna 28 jaar afstand van zijn actieve militaire status. Maar afstand of afscheid van de krijgsmacht neemt hij daarmee zeker niet.

“Aangezien de Koning behoort tot de Nederlandse regering, kan ik geen actief dienend militair meer zijn”, zo stelt de Kroonprins. “Ik neem daarom ontslag, maar blijf straks als Koning mijn trots voor en verbondenheid met de Nederlandse krijgsmacht uitdragen.”

## EERVOL ONTSLAG

De Kroonprins is nu nog militair in de rang van commandeur bij de marine en heeft een overeenkomstige opperofficiersrang bij de andere krijgsmachtdelen. Voor zijn inhuldiging als Koning der Nederlanden wordt hem op eigen verzoek eervol ontslag verleend.

De Koning is in ons land immers niet de opperbevelhebber van de krijgsmacht en heeft daarbinnen ook geen functie. Integendeel: in de Nederlandse rechtsstaat is wettelijk geregeld dat een militair in dienst geen deel kan uitmaken van de regering. Hij zou daar namelijk dan tegelijkertijd aan onderworpen zijn. De regel geldt ook voor de Koning, die grondwettelijk deel uitmaakt van de regering.

## ‘Wij zijn en blijven immers voorgoed aan elkaar verbonden’

Koning Willem-Alexander behoudt wel het recht zijn uniform te dragen bij gelegenheden die hij daarvoor ceremonieel en representatief geschikt acht.

“Om onze sterke band te onderstrepen,

zal ik graag gebruik maken van dat recht”, zegt de Kroonprins. “Ik ben trots op onze krijgsmacht en haar militairen. Ik heb zelf ervaren en met eigen ogen gezien wat onze mannen en vrouwen doen en laten voor onze vrede en veiligheid - en die van anderen. Daar kan elke Nederlander trots op zijn. Als koning zal ik mijn waardering voor Defensie onverminderd tonen, in woord, daad en militair ceremonieel.”

## GEEN RANG

De Koning zal dus ook op gepaste momenten in uniform deelnemen aan ceremoniële activiteiten. Dit doet hij als Koning en niet als actief dienend militair. De Koning staat boven alle partijen, ook de krijgsmacht. Dat moet zichtbaar zijn.

De hoogste militair van ons land is de Commandant der Strijdkrachten met de rang van generaal. Wij kennen in

Nederland geen hogere rang (zoals admiraal of maarschalk) meer. De Kroonprins wordt daarom in zijn huidige rang ontslag verleend en zal na zijn inhuldiging als Koning een uniform dragen zonder rangonderscheidingstekens.

Een keuze met een bijzondere historische achtergrond. “Mijn voorvader Koning Willem I had aan het eind van de achttiende eeuw als officier ervaring opgedaan in de strijd tegen de Fransen en zou op grond daarvan een zeer acceptabele opperbevelhebber zijn geweest. Hij koos er voor zich buiten de hiërarchie van de krijgsmacht te plaatsen. Hij droeg een generaalsuniform zonder de daarbij behorende onderscheidingstekens.

## KONINKLIJK DISTINCTIEF

Ook Koning Willem-Alexander zal bij gelegenheid een uniform dragen, gebaseerd op dat van de vlag- en opperofficieren van de betreffende krijgsmachtdelen, maar zonder rangonderscheidingstekens. Op de plaats van galon of epaulet draagt de Koning een nieuw Koninklijk distinctief, een wapenbeeld opgemaakt met de

Rijksappel, het Rijkszwaard en de Scepter, drie van de symbolen van de Koninklijke macht (regalia). Samen vormen zij een samensmelting van de beveiliging en verdediging (Rijkszwaard) van ons grondgebied en de wereld (Rijksappel) én de waardigheid van de Koning (Scepter).

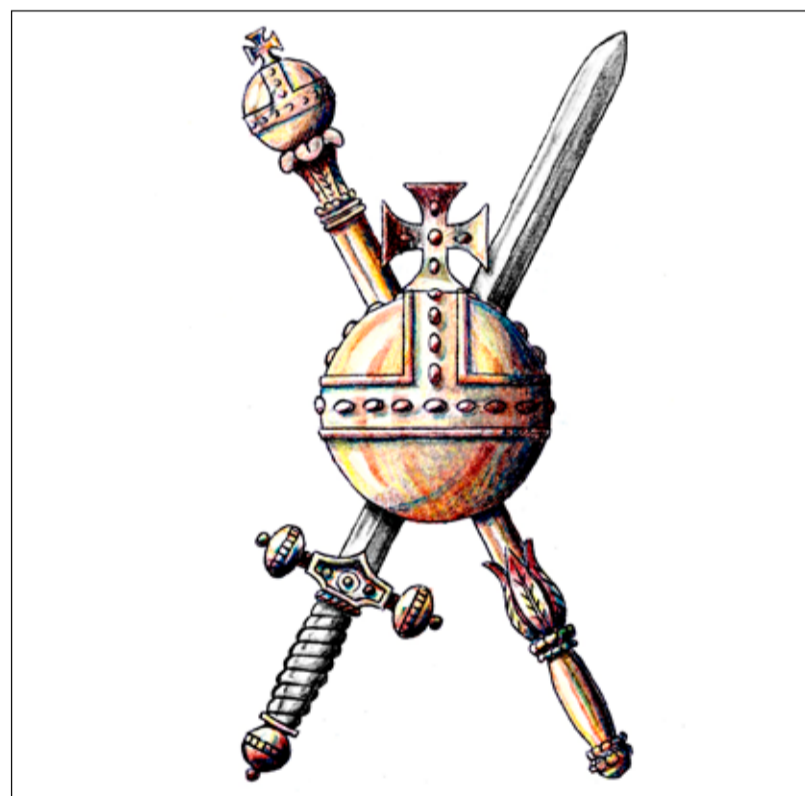
Het vierde Koninklijke symbool, de Koningskroon is niet in het ontwerp opgenomen, omdat het al in veel functietekens binnen de krijgsmacht wordt gebruikt.

## VERBONDEN

Als de Prins van Oranje op 30 april wordt ingehuldigd als Koning der Nederlanden, is hij officieel gewezen militair. De krijgsmacht kan zich echter geen betere ‘vaandeldrager’ wensen dan de Koning, constitutioneel staatshoofd in militair uniform.

“Wij zijn en blijven immers voorgoed aan elkaar verbonden,” stelt de aanstaande Koning. “Defensie, het Huis van Oranje en de Nederlandse samenleving.”

■ foto's ARCHIEF, AVDD



Bemanning Hr. Ms. De Ruyter succesvol in jacht op piraten

# BEEET!

**MOGADISHU (SOMALIË)** Het luchtverdedigings- en commandofregat Hr. Ms. De Ruyter viste op dinsdag 19 februari voor de kust van Somalië negen piraten uit zee. De succesvolle actie was mede te danken aan de inzet van de NH90- boordhelikopter. Zij zette de achtervolging op de verdachten in, vuurde waarschuwingsschoten af, waarna mariniers hen overmeesterden.

Een dag voordat de Somaliërs werden opgepakt, meldde het onder Panameese vlag varende vrachtschip Alba Star dat zij werd aangevallen door twee bewapende skiffs. Gelukkig wist het beveiligings-team aan boord de aanval af te slaan. Het Nederlandse fregat, dat deelneemt aan de antipiraterijmissie Atalanta,

stoomde na de melding op naar de laatst bekende positie. Direct na zonsopkomst startte de NH90 een zoektocht en twee uur later had de flightcrew beet. "Intussen kregen we bijstand van een Spaans marineschip", vult commandant kapitein-luitenant ter zee Harold Liebregts aan. Eenmaal in het

vizier sloegen de piraten op de vlucht; beide skiffs voeren een andere kant op. Bewijsmateriaal, zoals speciale ladders, gooiden ze overboord. De tolk maande de ene skiff via de Long Range Acoustic Device (een soort grote megafoon - red.) tot stoppen, waarop de opvarenden hun vluchtpoging opgaven en de motor stil legden. Kort daarna werden zij door bewapende mariniers aangehouden. Bijgestaan door een Spaanse boordheli volgde de NH90 de andere skiff richting de Somalische kust.

Nadat de helikopters waarschuwingsschoten afvuurden, gaven de piraten zich gewonnen. Hen was hetzelfde lot

beschoren: ze werden opgebracht naar de De Ruyter. De scheepsbemanning nam tevens de skiffs in beslag en doorzocht die op bewijsmateriaal.

**BERECHTING**

Inmiddels was men aan boord in overleg met onder meer het hoofdkwartier van Atalanta in Northwood (UK - red.) en het Openbaar Ministerie in Nederland. Grote vraag was hoe de vervolging moest gebeuren. Op basis van het bewijsmateriaal en de belangen van de landen in de regio én die van de EU wordt een land benaderd de vervolging op zich te nemen. In dit geval was er geen direct Nederlands belang,

want het aangevallen schip had daarmee geen banden. En de verdachten gebruikten geen geweld richting de bemanning van de De Ruyter. Daarom verzocht de EU de Seychellen de piraten over te nemen. Het negental werd vervolgens samen met het aangetroffen bewijsmateriaal op 25 februari in Port Victoria aan land gebracht voor berechting. De vermoedelijke piraten zijn inmiddels voorgeleid en verblijven in afwachting van hun proces in een gevangenis op de Seychellen.

tekst: **JOPKE ROZENBERG-VAN LISDONK**  
foto's: **KPL ROB VAN EERDEN, AVDD**

**ATALANTA**

Het luchtverdedigings- en commandofregat Hr. Ms. De Ruyter opereert sinds 20 januari voor de kust van Somalië voor de EU-antipiraterijmissie Atalanta. Naast het escorteren en beschermen van kwetsbare schepen van het Wereldvoedselprogramma van de VN richt Atalanta zich op verstoring van piraterij in de Golf van Aden en de Indische Oceaan.

**WAT DRAAGT DE NH90 BIJ AAN DE ANTIPIRATERIJMISSIE?**

Vluchtcommandant luitenant-ter-zee-1 Job Sicking: "De meerwaarde van de NH90 komt naar voren tijdens het uitvoeren van kustverkenningen en zoekvluchten boven zee. De boordhelikopter beschikt over een uitgebreid sensorenpakket en kan informatie snel overdragen aan andere eenheden. Tijdens kustverkenningen kan de NH90 op veilige hoogte, dicht langs de kustlijn gedetailleerde foto's maken en details waarnemen met een infraroodcamera. Bij zoekvluchten boven zee maakt de helikopter gebruik van een geavanceerde rondomradar en is daarmee in staat zeer kleine contacten, zoals bootjes, op grotere afstand te detecteren. Ook de infraroodcamera is hierbij van grote waarde. Door de relatief lange tijd dat de NH90 aaneengesloten kan vliegen, is het zoekgebied groot."

**DE KRACHT VAN MARINIERS AAN BOORD**

Commandant Enhanced Boarding Element eerste luitenant der mariniers Simon Aardema: "Wij zijn gespecialiseerd in het wegnemen van zo goed als alle vormen van dreiging op alle soorten schepen.

We kunnen snel schakelen van een vriendelijke benadering in een rustige situatie naar een verdedigend en robuust optreden, mocht de sfeer opeens omslaan. In de context van de acties met Hr. Ms. De Ruyter betekent dit dat wij het doelschip veiligstellen, zodat het onderzoeksteam aan boord kan zoeken naar bewijslast."

**DRIE MISLUKTE POGINGEN**

Het aantal succesvolle kapingen lijkt sinds 2012 af te nemen. Al enkele maanden zijn er geen schepen meer gekaapt, wel vonden er in 2013 drie pogingen plaats. Dit in tegenstelling tot de periode 2009-2010, waarin nog ruim veertig schepen per jaar met succes werden aangevallen. Momenteel liggen er nog vier gekaapte schepen met 108 gijzelaars aan boord bij Somalië te wachten op losgeld. Een relatief laag aantal.



Linksboven: Commandant kapitein-luitenant ter zee Harold Liebregts: "Eenmaal in het vizier sloegen de piraten op de vlucht." Midden: De verdachten opereerden met twee skiffs. Onder: De NH90 is op 19 februari voor het eerst operationeel ingezet.

F-16-detachement oefent bare base-concept

# Oefenen in Arizona

**YUMA, ARIZONA** – In korte tijd op een ‘lege basis’ een goed draaiend F-16-bedrijf opbouwen. Dat is de gedachte achter het oefenen op een ‘bare base’. Leeg is de mariniersvliegbasis Yuma in de Amerikaanse staat Arizona bepaald niet, maar F16's zijn er geen vaste bezoekers. De vreemde eend in de bijt trekt dan ook veel bekijks. “Waar komen die kisten eigenlijk vandaan?”

Uit Nederland. Dat wil zeggen, de toestellen kwamen vanaf Nellis Air Force Base. Daar vlogen ze de laatste twee weken van januari tijdens de oefening *Red Flag*. De luchtmacht heeft echter behoefte aan nog een oefenlocatie voor onder meer export van geluid en nachtvliegen. Acht vliegers van het *Red Flag*-detachement brengen de toestellen daarvoor naar Yuma, tegen de Mexicaanse grens. Daar nemen de kwartiermakers van de nieuwe groep, anderhalve week eerder ingevlogen uit Nederland, de toestellen in ontvangst. Enkele dagen later arriveert de 130-koppige hoofdmacht op een compleet opgebouwd vliegbedrijf.

## CHECKLISTS

“We komen op een vliegveld terecht waar zij de F-16's niet kennen, en wij de

lokale situatie niet – de zogenoemde *bare base*-strategie”, legt detachementscommandant majoor Guido Schols uit. “Wij zijn als luchtmacht bekend met vele Amerikaanse luchtmachtbases, maar geheel niet met die van het *Marine Corps*. Daarom maak je van tevoren afspraken en bespreek je wat de gastbasis kan leveren. Daarvoor hebben we out-of-area checklists die geregeld moeten worden gevalideerd.”

In 2011 ontplooidde een Nederlands F-16-detachement binnen één dag naar Sardinië voor de missie boven Libië. “Pas in de praktijk blijkt echt hoe alles loopt en wat er wel en niet is”, gaat Schols verder. “De training en *checklists* geven duidelijkheid voor als het er echt op aan komt. Als dat lukt, dan weet je dat je goed bezig bent.”

## OMGEVING

Het voortdetachement heeft de zaken goed geregeld. Een kleine drie weken vliegen de toestellen gemiddeld twee sorties overdag en één 's avonds. De mariniersbasis in het zuidwesten van de Verenigde Staten biedt het detachement een onbekende en ongekende oefen-omgeving. De omgeving lijkt op het inzetgebied in Afghanistan: woestijnachtig en bergig. Als voorbereiding op missies als ISAF, kunnen de Nederlandse vliegers prima uit de voeten op diverse ranges rondom Yuma, zowel overdag als 's nachts. De F-16's gebruiken daarbij oefen- en lasergeleide bommen, beide zonder explosieve lading.

## SAMENWERKING

Ook vliegt de Canadese wapeninstructeursopleiding met de CF-18 tijdelijk

missies vanaf mariniersvliegbasis Miramar, op zo'n tweehonderdvijftig kilometer afstand nabij San Diego. “Met hen hebben we heel wat missies gevlogen boven de Amerikaanse westkust”, geeft Schols aan. “En ook met het Amerikaanse Korps Mariniers. Zij waren bezig met de oefening *Scorpion Fire*. Daarbij leverden Harrier gevechtsvliegtuigen ondersteuning aan grondeenheden. Wij maakten geregeld het luchtruim voor hen vrij en deden daarna ook grondaanvallen. Die swingrole kunnen wij met de F-16 in deze oefening goed uitvoeren.”

## OFENDOELLEN

Schols vat 'Yuma' samen als fantastisch. “We hebben precies kunnen doen wat we van te voren hadden bedacht. Vliegers volgen de *mission qualification*

*training* en anderen leiden twee of vier toestellen. Daarbij konden we door een slimme indeling binnen één *shift*, twee missies overdag en één 's avonds vliegen. Vooral dat laatste is door de Nederlandse regelgeving en de weeromstandigheden voor ons zeer waardevol.” Daarbij maakten ze op Yuma overdag gebruik van *hotpit refueling*. F-16's rijden dan door een tankstraat, zetten de motoren niet uit, krijgen brandstof en vliegen nog een missie. Schols: “In twee-en-een-halve week vlogen we 250 uur in 193 sorties. En dat met personeel van wie een deel midden in de reorganisatie zit. Aan hun motivatie was dat niet te merken. Dat vind ik een compliment waard.”

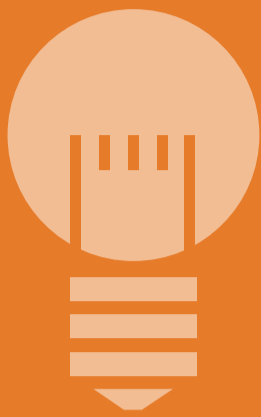
tekst: ARNO MARCHAND  
foto's: SGT HENRY WESTENDORP, AVDD

*Marine Corps Air Station Yuma* is een grote basis van het Amerikaanse Korps Mariniers. Het vliegveld is het thuis van vier squadrons AV-8B Harriers, toestellen voornamelijk gebruikt voor *close air support*, de ondersteuning van grondtroepen. Naast een *baseflight* met enkele verbindingstoestellen en (reddings-)helikopters staat er een *Agressor*-eenheid. Dit squadron met F-5's is gespecialiseerd in vliegen als vijand. Het eerste operationele squadron met de F-35 ter wereld wordt hier ook opgebouwd.



Onder: Eén van de grote voordelen van Yuma is de mogelijkheid tot nachtvliegen. Linksboven: Geen alledaags verschijnsel voor de Nederlandse luchtmacht is de MV-22 Osprey (achtergrond). Rechtsboven: Bewapeningspersoneel laadt een GBU-12 lasergeleide bom, in dit geval één zonder explosieve lading.

INNOVATIE = ONZE TOEKOMST



Militairen krijgen op termijn extra paar ‘oren en ogen’

# Compound van de toekomst

Militaire kampen zijn doorgaans al zwaar beveiligd. Maar dankzij een nieuwe generatie detectieapparatuur verandert elke basis in een waar Fort Knox.

Defensie beschermt onze vrijheid, veiligheid en welvaart. In Nederland en daarbuiten. Om deze belangrijke taak goed en veilig te vervullen, hebben onze mensen de juiste en modernste systemen en uitrusting nodig. Daarom investeren we in innovatie en kunnen we ons land verdedigen, de civiele diensten ondersteunen en de strijd aangaan met terroristen en piraten. De Defensiekrant neemt enkele innovatieve projecten onder de loep. In deze aflevering de laatste ontwikkelingen op het gebied van radarsystemen, beeldverbetering voor camera's en akoestische sensoren.

Met een doffe knal vuurt een vijandelijke eenheid een 81 mm mortiergranaat af. De multi-missie radar van de firma Thales detecteert onmiddellijk het schot en voorziet de commandopost van informatie over de locatie van de mortier en de verwachte inslag. Deze gegevens zijn van grote waarde voor de militairen in het veld. Zij worden gealarmeerd nog voordat ze onder vuur komen te liggen. En dat niet alleen, de geavanceerde radar kan tegelijkertijd raketten, vliegtuigen, artillerie én UAV's opsporen. Met name de detectie van deze onbemande vliegtuigjes is een enorme verbetering ten opzichte van de huidige radars. “De dreiging van UAV's is realistisch. In missiegebieden, maar ook op Nederlandse bodem”, meent majoor Henk te Kulve van het Kenniscentrum Defensie Grondgebonden Luchtverdedigingscommando (DGLC). “Iedere willekeurige burger kan zo'n ding kopen. Ze zijn relatief goedkoop, makkelijk te bedienen en voorzien van explosieven kunnen ze grote schade aanrichten.”

**MOBIEL**  
Daar waar de landmacht nu meerdere systemen nodig heeft om een volledige luchtdreiging in beeld te krijgen, kan de mobiele multi-missie radar het in z'n eentje aan. “Het niet alleen een flexibeler systeem, maar op den duur ook goedkoper”, zegt Te Kulve. Defensie is overigens bekend met dit type radar. Een marinevariant is in gebruik op de patrouillevaartuigen van de Holland klasse. Thales doet momenteel proeven om de radar ook voor het grondgebonden optreden geschikt te maken.

**BALPEN**  
Een onlangs gehouden roadshow van DGLC, het Command & Control Support Centre (C2SC), Thales, Microflown Avisia en kennisinstituut TNO laat zien dat Nederland voorop loopt als het gaat om technologische ontwikkelingen. De nieuwe generatie detectieapparatuur is gewild. Dat bewijst de komst van delegaties uit onder meer Duitsland, Italië en Turkije. Met name de akoestische sensor van Microflown gooit hoge

ogen. Deze vinding, uniek op de wereld en zo groot als een balpen detecteert zowel geweervuur, helikopters als mortieren. De bron van het geluid kan exact worden achterhaald. Identificatie van het doel gebeurt met behulp van een op een mast geplaatste camera. De operator zoomt daarmee in op de gewenste coördinaten van de verdachte beweging. De sensoren kunnen in de grond bij een kamp, maar net zo goed op een voertuig of geweer worden geplaatst.

voor militairen geldt dat zij er een extra paar oren bij hebben.”

**DELEN**  
Wat is nou het nut van al deze nieuwe vindingen? Simpel, een mix aan sensoren zorgt voor een hogere betrouwbaarheid van de gegevens. Bovendien kunnen door het koppelen van alle systemen straks meerdere gebruikers profiteren van de data en intell. Een aantal eenheden krijgt de komende tijd zelf de kans om met de innovatieve producten te werken. Defensie geeft bedrijven namelijk de gelegenheid die in operationele setting te testen. Te Kulve: “De gebruikers worden vóór de aankoop van een systeem al bij het product betrokken. Doet het wat zij willen? Daarbij kan de producent optimaal meedenken met de gebruiker. Kortom een typische win-win situatie.”

“De dreiging van UAV's is realistisch”

Sinds een aantal maanden liggen de sensoren op het Artillerie Schietkamp in 't Harde. In deze setting worden ze gebruikt als leermiddel om de afwijking van krombaanvuur te monitoren, maar ook voor de veiligheid tijdens schietoefeningen. “Van de artilleristen horen we dat ze niet meer zonder willen”, vertelt Hans-Elias de Bree van Microflown Avisia. “Wij kunnen op tien meter nauwkeurig een geluidsbron bepalen,

tekst: KAP MARLOUS DE RIDDER  
infographic: PAUL KOEBRUGGE, AVDD

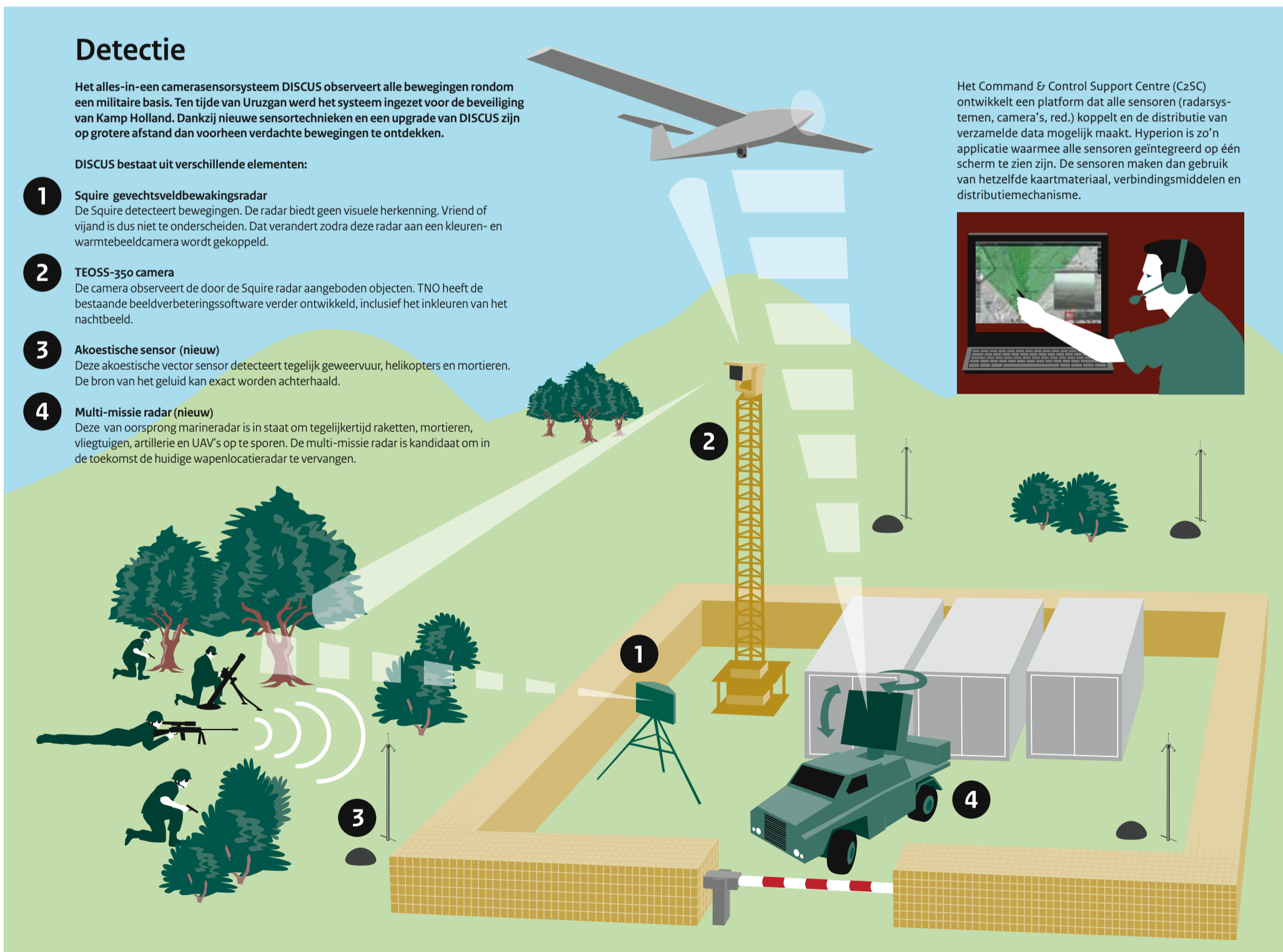
## Detectie

Het alles-in-een camerasensysteem DISCUS observeert alle bewegingen rondom een militaire basis. Ten tijde van Uruzgan werd het systeem ingezet voor de beveiliging van Kamp Holland. Dankzij nieuwe sensortechnieken en een upgrade van DISCUS zijn op grotere afstand dan voorheen verdachte bewegingen te ontdekken.

DISCUS bestaat uit verschillende elementen:

- 1 Squire gevechtsveldbewakingsradar**  
De Squire detecteert bewegingen. De radar biedt geen visuele herkenning. Vriend of vijand is dus niet te onderscheiden. Dat verandert zodra deze radar aan een kleuren- en warmtebeeldcamera wordt gekoppeld.
- 2 TEOSS-350 camera**  
De camera observeert de door de Squire radar aangeboden objecten. TNO heeft de bestaande beeldverbeteringssoftware verder ontwikkeld, inclusief het inkleuren van het nachtbeeld.
- 3 Akoestische sensor (nieuw)**  
Deze akoestische vector sensor detecteert tegelijk geweervuur, helikopters en mortieren. De bron van het geluid kan exact worden achterhaald.
- 4 Multi-missie radar (nieuw)**  
Deze van oorsprong marineradar is in staat om tegelijkertijd raketten, mortieren, vliegtuigen, artillerie en UAV's op te sporen. De multi-missie radar is kandidaat om in de toekomst de huidige wapenlocatieradar te vervangen.

Het Command & Control Support Centre (C2SC) ontwikkelt een platform dat alle sensoren (radarsystemen, camera's, red.) koppelt en de distributie van verzamelde data mogelijk maakt. Hyperion is zo'n applicatie waarmee alle sensoren geïntegreerd op één scherm te zien zijn. De sensoren maken dan gebruik van hetzelfde kaartmateriaal, verbindingsmiddelen en distributiemechanisme.



» Vervolg van pagina 1.

# Ook na 70 jaar, eens commando altijd commando

Dat de toekenning van de medailles zo lang op zich heeft laten wachten, zit hem waarschijnlijk in het feit dat Herman Gobetz na de Tweede Wereldoorlog naar Zuid-Afrika emigreerde en dus in Nederland uit beeld verdween. Daarnaast circuleerden er enkele, tijdens de oorlog opgemaakte rapportages, waarin hij dood gewaand wordt.

## INDIA

Niets blijkt minder waar. Het enige, nog levende lid van de eerste lichte commando's van nr. 2 Dutch Troop blijkt nog springlevend en bezit ondanks zijn hoge leeftijd een scherpe geest. Alsof het de dag van gisteren was, vertelt hij op 13-jarige leeftijd (1937) met zijn ouders van Amsterdam naar Zuid-Afrika te zijn geëmigreerd. Hoewel vrijgesteld van militaire dienst besluit Herman in 1942 gevolg te geven aan de oproep te vechten tegen de Duitsers. Zijn Joodse achtergrond, maar vooral zijn rechtvaardigheidsgevoel spelen hierbij een rol. In het Britse Wolverhampton meldt hij zich bij de Prinses Irene Brigade, maar die eenheid wordt niet binnen afzienbare tijd ingezet. Hij overweegt dan in dienst te gaan als vliegenier, maar een jaar opleiding in Canada duurt hem te lang. Dan hoort de avonturier over een nieuw opgerichte eenheid: de groene baretten. Na een korte overdenking besluit hij zich aan te melden. Na de commando-opleiding in Achnacarry (1942) vertrekt commando Gobetz op 11 december 1943 voor militaire acties naar India. Op 16 augustus 1944 keert hij terug naar Engeland om te worden ingezet op het Europese vasteland.

## OOSTFRONT

Met een *glider* voor vier inzittenden landt commando Gobetz op 17 september 1944 tijdens Operatie Market Garden in de buurt van Ede. Onder zwaar vijandelijk vuur weet hij gedropte voorraden te bemachtigen en hij schakelt met zijn *Tommy Gun* een Duitse *sniper* uit. Door een vijandelijk schamp-

schot aan zijn teen raakt de commando lichtgewond. Na negen dagen wordt Gobetz krijgsgevangen gemaakt en afgevoerd. Door zijn Joodse afkomst zijn de vooruitzichten niet rooskleurig. Tot zijn grote verbazing krijgt hij de vraag voorgelegd om samen met de Duitsers tegen de Russen aan het Oostfront te gaan vechten. Zijn antwoord daarop is kort, maar krachtig: "Forget it."

## WEHRMACHT-UNIFORMEN

Commando Gobetz wordt afgevoerd naar een krijgsgevangenenkamp in de buurt van Halle en daarvandaan naar

een kamp in Dresden. Verkleed als Wehrmacht- militairen ontsnapt Gobetz met nog twee commando's (Beekmeijer en Gubbels) in de nacht van 13 op 14 februari 1945. Na een paar dagen worden ze opnieuw gevangen genomen aan de grens van Duitsland met Tsjecho-Slowakije. Opnieuw komt Gobetz in het krijgsgevangenenkamp Dresden terecht. Als straf voor zijn ontsnapping krijgt hij langdurige eenzame opsluiting. Op 22 april 1945 ontsnappen de drie commando's voor de tweede keer en nu definitief. In de buurt van Wittgensdorf maakt het trio contact met Amerikaanse eenheden van

generaal Patton. Vervolgens reist commando Gobetz via Brussel en Eastbourn naar Port Madoc in Wales. Hij beleeft daar *Victory Day*, trouwt en verlaat als korporaal de dienst. Vervolgens vertrekt hij naar Zuid-Afrika.

## RISICOVOL

Tijdens de ceremonie in Pretoria, die plaatsvond voor het nationaal monument van de *South African National Defense Forces* in Fort Klapperkop drukte korpscommandant Swillens de hoogbejaarde Gobetz op het hart dat het credo 'eens commando altijd commando' ook na zoveel jaar op hem

van toepassing is. "Het Korps vergeet zijn mensen nooit. Nu niet, nooit niet. Voor militairen die risicovol werk doen, is waardering van de samenleving belangrijk. Zelfs wanneer die pas formeel wordt uitgesproken bijna zeventig jaar na dato."

Herman Gobetz hoorde de toespraak over zijn heldendaden aan en reageerde als volgt: "Ik was getraind als commando. Dat heeft me op de been gehouden."

■ bewerking: ANDRÉ TWIGT



» Vervolg van pagina 1.

# Bronbeek: 150 jaar veteranenverhalen

**ARNHEM** Publiek dat afkwam op de nieuwe jubileumexpositie over 150 jaar Bronbeek kreeg een spectaculair welkom. Met een kanonschot, gelost door secretaris-generaal Erik Akerboom, en een afdeling van zes leden van de Unit Interventie Mariniers werd het startsein gegeven voor de viering. "Bronbeek is hét symbool van onze veteranenzorg en het besef dat we goed voor onze gewonde militairen moeten zorgen", aldus Commandant der Strijdkrachten generaal Tom Middendorp tijdens de opening.

Naast de expositie '150 jaar Bronbeek, wonen tussen trofeeën' werd het jubileum op 19 februari gevierd met de presentatie van het boek '150 jaar Koninklijk Bronbeek' en de première van de film 'Bronbeek, een t(e)huis voor veteranen'. Volgens Middendorp hebben alle bewoners van Bronbeek een eigen verhaal. "Verhalen over wat het betekent om het vaderland te dienen, ontberingen mee te maken en hoe het is om je leven in de waagschaal te stellen. Maar ook verhalen over moed, kameraadschap en bijzondere contacten met de lokale bevolking. Verhalen die gehoord mogen worden."

## INTENSIEF

Tegelijk met het 150-jarige jubileum nam commandant van het Koninklijk Tehuis voor Oud-militairen en Museum Bronbeek, kolonel Gert Noordanus,

afscheid van het landgoed en haar bewoners. De commandant van Bronbeek woont op het landgoed en draait intensieve dagen. Niet vreemd als je bedenkt dat het historisch landgoed een museum, bibliotheek, verzorgingshuis, congrescentrum en een plek voor herdenkingen herbergt. Jaarlijks worden op Bronbeek tien tot vijftien ceremonies gehouden. Noordanus: "Het is zwaar als je het als 'zwaar' ervaart, maar mijn vrouw en ik genieten er juist van. Eigenlijk vind ik het te vroeg om te stoppen. Maar de regels zijn onverbiddelijk, ik moet met functioneel leeftijdsontslag."

## MOEDERROL

Een speciaal woordje heeft de kolonel voor zijn vrouw Letty. "Ze was als een moeder voor de bewoners", vertelt hij. "Van de vijftig mannen die in Bronbeek

wonen, vergat ze geen enkele verjaardag. Bewoners die het moeilijk hadden, kregen van haar extra aandacht en als iemand ziek was, stond ze aan het bed." Noordanus is per 1 maart opgevolgd door kolonel Michiel Dulfer.



tekst: TLNT ROSALIEN VAN DAMME  
foto's: AVDD

## Kustwacht verijdelt drugssmokkel

**WILLEMSTAD** Het patrouillevliegtuig van de kustwacht in het Caribisch Gebied heeft in samenwerking met een Amerikaans patrouilleschip onlangs een drugstransport van dik vijfhonderd kilo cocaïne verijdeld. De onderschepping maakte deel uit van de internationale drugsbestrijdingsoperatie Martillo. Daaraan doen landen mee die de smokkel van verdovende middelen in Midden-Amerika en de Cariben een halt willen toe roepen.

Toen een Amerikaans boardingteam overging tot enteren, liet de bemanning de boot met drugs zinken. Daarop werden de opvarenden uit het water gered. De Koninklijke Marine leidde de actie in het oostelijk deel van de

Caribische Zee. Martillo staat onder leiding van de Amerikaanse drugsbestrijdingsorganisatie Joint Interagency Task Force South. Commandant der zeemacht in het Caribisch Gebied brigadegeneraal Dick

Swijgman is daarvan ondercommandant. De actie vond eerder plaats, maar is vanwege het vervolgonderzoek pas recent bekend gemaakt.

## Uitgedroogd Saba krijgt militaire bijstand

**SABA** Het ondersteuningsvaartuig Hr. Ms. Pelikaan heeft de bevolking van Saba aan extra water geholpen. Door aanhoudende droogte en een defecte waterfabriek dreigden scholen, het ziekenhuis en bejaardentehuizen door hun voorraad heen te raken.

De 'Pelikaan' vervoerde zo'n zeventigduizend liter naar het eiland. Met haar zoetwatermakers aan boord kan het schip tevens enkele duizenden liters water per uur drinkbaar maken. De

Rijkvertegenwoordiger van de BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) diende onlangs een verzoek in voor militaire bijstand. Saba kampt al langer met ernstig drinkwatertekort. In

augustus 2009 bood de 'Pelikaan' ook al de helpende hand. Toen vervoerde het vaartuig zo'n zestigduizend liter gemeentepils naar Saba.



## Opvarenden speedboot gered

**WILLEMSTAD** De kustwacht Caribisch gebied heeft vorige week nabij Curaçao twee personen van een speedboot met motorpech gered.

Het Reddings- en Coördinatiecentrum van de kustwacht ontving een melding dat de boot werd vermist. Daarop zette het *Oceangoing Patrol Vessel* Hr. Ms. Friesland meteen de boordhelikopter uit. Ook de AW139 heli van de kustwacht koos het luchtruim. Na enige tijd

konden de opvarenden uit hun stuurloos ronddobberende boot worden gered. Door de hoge golfslag maakte het vaartuigje op dat moment al veel water en een sleppoging richting steunpunt Parera baatte niet meer. Het bootje is dan ook gezonken.



## Familiecontactdag KMar en politie

**AMSTERDAM** Op het Marine-etablisement Amsterdam is een familiecontactdag gehouden voor de relaties van uitgezonden marechaussee- en politiepersoneel. Centraal tijdens het samen-zijn stond het uitwisselen van informatie.

Commandant Koninklijke Marechaussee luitenant-generaal Hans Leijens sprak het thuisfront toe. Hij benadrukte hoe belangrijk het is dat thuisblijvers hun uitgezonden relatie steunen. De hoogste baas vertelde verder over de situatie in het missiegebied en zijn bezoek tijdens de kerstdagen. Vrijwilligers van het comité namen de kinderen onder hun hoede voor een speciaal programma. Onder meer

kleurden de kleintjes T-shirts, die vervolgens naar papa, mama, oom of tante in het missiegebied werden verstuurd. Aan het einde van de dag kon het thuisfront een persoonlijke videoboodschap inspreken. Die beelden zijn op dvd gezet en eveneens opgestuurd naar de missieleden. De dag werd afgesloten met een bezoek aan het Scheepvaartmuseum of Science Center NEMO.

## Volleybalvacature

Het Bureau Internationale Militaire Sport (BIMS) zoekt een trainer-coach voor de militaire vrouwenvolleybalploeg. Het betreft een nevenfunctie. Kandidaten beschikken over het diploma VT4 of ronden deze opleiding op korte termijn af. Verder hebben ze affiniteit met damesvolleybal en ervaring als trainer op het niveau van minimaal tweede divisie. Reacties uiterlijk voor 10 maart op [cimsmnl@mindef.nl](mailto:cimsmnl@mindef.nl). CV als bijlage meesturen. Meer informatie bij chef d'equipe kapitein Johan Bouman. Tel: 0652497523.

## Vliegerinfodag op Volkel

**VOLKEL** Vliegbasis Volkel verwelkomde donderdag 28 februari ongeveer driehonderd deelnemers aan de Vliegerinfodag van de Luchtmacht. Doel ervan is jongeren tussen 17 en 27 jaar te informeren en interesseren voor het beroep van militair vlieger.

De bezoekers kregen een algemene voorlichting over de keuring- en selectieprocedure, de militaire opleiding in Nederland, de praktijkopleiding in de Verenigde Staten en het werk van militair vlieger.

Verder konden ze tijdens de static show een F-16, een PC-7 lesvliegtuig en een Chinook transporthelikopter bekijken en aansluitend één op één met vliegers en wervingsvoorlichters praten over het vak.

